

Sygn. akt I USK 119/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania B. O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
z udziałem zainteresowanej B. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 kwietnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III AUa 277/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 stycznia 2021 r., sygn. akt III AUa 277/21 Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację odwołującej się B. O. od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 30 grudnia 2020 r., sygn. akt V U 565/18, którym Sąd pierwszej instancji oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie z 8 czerwca 2018 r.

Zaskarżonym wyrokiem z 30 grudnia 2020 r., sygn. akt V U 565/18 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołania B. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie, którą stwierdzono, że B. O. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek B. spółka z o.o. w

W. od dnia 6 lutego 2018 r. oraz zasądził od B. O. na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła odwołująca się, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych oraz naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) w związku z art. 22 § 1 k.p.

Sąd Apelacyjny uznał apelację za nieuzasadnioną, w konsekwencji oddalając ją.

Sąd drugiej instancji wskazał, że Sąd pierwszej instancji nie naruszył zasad postępowania, jak i norm prawa materialnego w procesie subsumpcji, co mogłoby uzasadniać uwzględnienie zarzutów wskazanych w apelacji. Zaskarżone orzeczenie jest trafne i brak jest podstaw do jego zmiany. Prawidłowe rozstrzygnięcie każdej sprawy uzależnione jest od spełnienia przez sąd orzekający dwóch naczelných obowiązków procesowych: przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób zgodny z przepisami procedury cywilnej oraz dokonania wszechstronnej oceny wszystkich okoliczności ujawnionych w toku procesu, zaś rozstrzygnięcie sądu winno znajdować swoje oparcie w przepisach prawa materialnego, odpowiednio zastosowanych do ustalonej podstawy faktycznej. Celem kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia jest zbadanie, czy w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania sąd pierwszej instancji sprostął przedstawionym założeniom. Przeprowadzona przez Sąd Apelacyjny kontrola zaskarżonego wyroku doprowadziła do wniosku, że Sąd *a quo* uczynił zadość powyższym wymogom, albowiem przeprowadził postępowanie dowodowe w szerokim zakresie i wyjaśnił istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, dokonując oceny syntetycznej i zgodnej z doświadczeniem życiowym.

Zdaniem Sądu drugiej instancji, Sąd Okręgowy w sposób wieloaspektowy i przekonujący wyjaśnił, z jakich przyczyn ustalił, że B. O. nie świadczyła pracy w rygorze pracowniczym. Poczynione ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne. Zawarty w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. ma w istocie charakter polemiczny, albowiem ubezpieczona nie wykazała wskazanymi w apelacji argumentami wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu kryteriów swobodnej oceny dowodów. O pozorności czynności prawnej wnioskować

należy z całokształtu okoliczności dotyczących momentu zawarcia umowy, jak i przez pryzmat zdarzeń późniejszych, w tym również długotrwałej niezdolności do pracy wkrótce po zawarciu umowy. Prowadząc postępowanie dowodowe Sąd pierwszej instancji zapoznał dowody z dokumentów, w tym materiał zebrany w postępowaniu przed organem rentowym oraz dowody zawnioskowane w procesie przez odwołujących. Materiał ten Sąd Okręgowy poddał szczegółowej ocenie. Nie zachodzi dysharmonia pomiędzy dowodami zgromadzonymi w sprawie a konkluzją, do jakiej doszedł Sąd na podstawie tego materiału. Sam fakt, że sąd dokonał ustaleń na niekorzyść strony skarżącej nie jest wystarczający do przyjęcia obrazu art. 233 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż formalnie zawarta umowa o pracę z 6 lutego 2018 r. pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem, nie wiązała się faktycznie z realizacją tej umowy w reżimie prawa pracy. Jak słusznie wskazuje sąd pierwszej instancji wnioskodawczyni zatrudniona została na specjalnie dla niej utworzonym stanowisku pracy, bowiem ani bezpośrednio przed 6 lutego 2018 r. ani też wtedy, gdy wnioskodawczyni była długotrwale niezdolna do pracy płatnik nie zatrudniał żadnej osoby na stanowisku analityka rynku nieruchomości. Brak jest dowodów na okoliczność, że płatnik poszukiwał pracownika na stanowisko analityka. Również w zakresie wykazania faktycznego świadczenia pracy przez odwołującą słusznie uznał Sąd Okręgowy, iż odwołująca się nie podołała temu ciężarowi. Nie złożono wiarygodnych dokumentów, które potwierdzałyby wykonywanie pracy przez odwołującą się w spornym okresie, nie zgłoszono dowodu z zeznań świadków, z którymi odwołująca się miała uzgadniać warunki wynajmu lokali. W sprawie niniejszej materiał dowodowy w postaci zeznań stron spornej umowy o pracę okazał się nieprzekonywujący, a tym samym niewystarczający do wykazania, iż sporna umowa o pracę była umową realną i realizowaną. Okoliczności powyższe logiczne powiązanie w całość stanowią podstawę do poczynienia ustaleń co do rzeczywistej woli stron umowy.

Sąd Okręgowy w motywach zaskarżonego wyroku przedstawił szereg okoliczności z których, według reguł domniemania faktycznego - art. 231 k.p.c. wyprowadził wniosek o tym, jaki był rzeczywisty zamiar stron, że nie była

realizowana umowa o pracę, że ustalone w umowie warunki płacowe przyjęte zostały wyłącznie w celu uzyskania w krótkim czasie od zawarcia umowy ochrony ubezpieczeniowej na odpowiednim poziomie. Sąd drugiej instancji podkreślił, że ciężar dowodu co do zasadniczej okoliczności spornej, a więc pozorności umowy o pracę, spoczywał na organie rentowym. Jednakże podporządkowanie się obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontradyktoryjności, wymaga, aby obie strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Powyższe jasno wynika z art. 3 k.p.c., który wskazuje, że to na stronach spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie. Aspekt formalny zasady ciężaru dowodu dotyczy powinności stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z treści art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c. Aspekt materialnoprawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.). Sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym, poddanych swobodnej ocenie. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i ciężar dowodu ma związek z rodzajem decyzji.

W niniejszej sprawie organ rentowy przeprowadził postępowanie kontrolne i wydał decyzję, w uzasadnieniu której wskazał, z jakich przyczyn brak jest podstaw do przyjęcia, że B. O. podlegała od 6 lutego 2018 r. obowiązkowym ubezpieczeniom pracowniczym i jakie okoliczności za tym przemawiają. Jest oczywiste, że gdyby organ rentowy zebrał dowody potwierdzające wykonywanie pracy podporządkowanej, to nie wydałby decyzji stwierdzającej niepodleganie ubezpieczeniom społecznym. Ubezpieczona była w postępowaniu odwoławczym profesjonalnie reprezentowana. Jeżeli organ rentowy zarzucił fikcję stosunku pracy, to w postępowaniu sądowym skarżąca zobowiązana była do odniesienia się do tych

zarzutów oraz wykazania faktów przeciwnych, niż podane przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym. Z tej przyczyny obowiązkiem strony wnoszącej odwołanie jest ustosunkowanie się do twierdzeń organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z art. 232 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2011 r., II UK 69/11, LEX nr 1108830). Wbrew wywodom apelacji, skarżąca nie sprostала dowodowo obowiązkowi wykazania, że B. O. pozostawała w zatrudnieniu w spółce. W tym przedmiocie Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu Okręgowego i wyprowadzone na ich tle wnioski.

Powyższe rozważania doprowadziły Sąd odwoławczy do wniosku, że zarzuty apelacji nie mają uzasadnionych podstaw. Przyjęcie pozorności umowy o pracę dotyczy sfery ustaleń faktycznych. Apelująca przedstawiła własną wersję stanu faktycznego, co nie wystarcza do podważenia ustaleń Sądu pierwszej instancji, poczynionych w następstwie oceny dowodów logicznej i zgodnej z doświadczeniem życiowym.

Z tego względu nie można uznać, że czynności odwołującej się były wykonywane w ramach stosunku pracy. Zawarta umowa o pracę była zatem umową nieważną, jako zwarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. w zw. art. 300 k.p. i nie stworzyła tytułu ważnego stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. skutkującego powstaniem pracowniczego tytułu ubezpieczeniowego. To oznacza brak podstaw do objęcia B. O. od 6 lutego 2018 r. pracowniczymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym) na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną odwołująca się w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego); pkt 2 (potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących poważne wątpliwości) oraz pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

Strona skarżąca wskazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ wydane orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum* skargi kasacyjnej, pozbawiając faktycznie skarżącą prawa do zasiłku chorobowego za cały okres niezdolności do pracy, pomimo iż pracodawca odprowadził w całości należne składki na obowiązkowe ubezpieczenie: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, tylko na tej podstawie, iż skarżąca zachorowała, a choroby tej nie można było przewidzieć w momencie zatrudnienia skarżącej u płatnika składek.

Abstrahując od powyższego, w ocenie skarżącej, sposób procedowania w niniejszej sprawie może budzić poważne wątpliwości, co do kwestii rozkładu ciężaru dowodu w tego typu sprawie. Analizując akta sądowe, nie sposób oprzeć się wrażeniu, iż Sądy obu instancji przerzuciły ciężar dowodu, co do ważności zawartej umowy, na skarżącą, gdy tymczasem to ZUS wywodził skutki prawne z zakwestionowania tejże umowy. Stanowisko ZUS-u ograniczyło się tutaj jedynie do stwierdzenia, iż umowa jest nieważna i to w momencie, kiedy powstał obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego. Poza sferą zainteresowania Sądu zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji pozostała okoliczność, iż wnioskodawczyni jest zatrudniona u płatnika składek do dnia dzisiejszego, składki są odprowadzane na bieżąco, a ZUS nie ma żadnych wątpliwości, co do tego, czy skarżąca jest pracownikiem.

W sprawie występuje również, w ocenie skarżącej, istotne zagadnienie prawne, co do kwestii rozkładu ciężaru dowodu w sprawie o podleganie ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, w sytuacji, gdy to ZUS wydaje decyzję o niepodleganiu tym ubezpieczeniom przez pracownika. ZUS w tego typu decyzjach oraz postępowaniu wywołanym odwołaniem od takiej decyzji nie zgłasza żadnych wniosków dowodowych poza zaprzeczeniem prawdziwości umowy o pracę, a w zasadzie twierdzeniu o jej nieważności. W ocenie skarżącej to ZUS powinien wykazać, iż umowa o pracę jest nieważna wskutek wady oświadczenia woli, a nie odwrotnie. Tymczasem nagminnie w tego typu sprawach dochodzi do sytuacji, iż to skarżący i płatnik wykazują, iż pracownik świadczył pracę i podlegał z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu.

Istnieje również potrzeba wykładni art. 253 k.p.c. zgodnie, z którym jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać. W ocenie skarżącej to ZUS powinien wykazać, iż zawarta umowa jest pozorna i nie rodzi skutku prawnego w postaci podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom przez pracownika.

W ocenie wnioskodawczyni to ZUS powinien, stosownie do treści art. 6 k.c. w zw. z art. 253 k.p.c. wykazać, iż umowa o pracę łącząca ją z płatnikiem składek jest nieważna, a nie odwrotnie. Tymczasem Sąd drugiej instancji, kontrolując zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji, przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji uznając, iż umowa o pracę skarżącej jest nieważna, a wyrok Sądu pierwszej instancji, oddalający jej apelację, prawidłowy, co niewątpliwie miało wpływ na wynik sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.); występuje potrzeba wykładni

przepisów prawnych wywołujących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy

(postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Zgodnie natomiast z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto także, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawiono żadnej argumentacji, która mogłaby przemawiać za przyjęciem, że skarga kasacyjna kwalifikuje się do przyjęcia do rozpoznania. Na marginesie można wskazać, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania obarczone jest błędem logicznym, bowiem strona skarżąca w kontekście tych samych przepisów, co do których formułuje istotne zagadnienia prawne i formułuje tezę o konieczności dokonania ich wykładni z uwagi na poważne wątpliwości, podnosi również zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, co wzajemnie się wyklucza. Skoro bowiem określone przepisy wywołują poważne wątpliwości, które wymagają interwencji Sądu Najwyższego dla ich rozstrzygnięcia, to Sądy w niniejszej sprawie nie mogły ich w sposób oczywistym, rażąco naruszyć, Coś co jest wątpliwe nie może być zarazem oczywiste. Zadaniem Sądu

Najwyższego nie jest zaś „wybranie” sobie pasującej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania spośród kilku, wzajemnie się wykluczających, wskazanych przez skarżącego. To obowiązkiem skarżącego jest prawidłowe sformułowanie i wskazanie przyczyny, która uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jednak istotniejszy jest fakt, że podniesione zagadnienia prawne oraz wątpliwości interpretacyjne zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazywał, że to na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2010 r., I UK 74/10, LEX nr 653664). Jednocześnie, pozornosc umowy o pracę jest okolicznością faktyczną i jako taka podlega ustaleniu przez sądy powszechne. W ramach podstawy kasacyjnej, ustalenie to nie podlega kontroli kasacyjnej w jakimkolwiek aspekcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2010 r., II UK 149/09, LEX nr 577848). Sąd Najwyższy wyjaśnił również, że kwestia ciężaru dowodu może być rozpatrywana w aspekcie procesowym i materialnoprawnym. Aspekt procesowy (formalny) dotyczy obowiązków (powinności) stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z brzmienia art. 3 k.p.c. i 232 k.p.c., które stanowią, że strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Aspekt materialnoprawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się - w myśl przepisów prawa - z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.). Przyjmuje się w związku z tym, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przez stronę faktów, z których

wywodzi korzystne skutki prawne. Należy bowiem mieć na względzie, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 maja 2019 r., II UK 202/18, LEX nr 2690798).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.